

บันทึก

เรื่อง ภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ การตีความคำว่า “เครื่องปรับอากาศ”

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ๑๙๐๓/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ว่า กระทรวงการคลังได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาว่า เครื่องปรับอากาศ กับเครื่องคุมภาวะอากาศ นั้น มีความหมายอย่างเดียวกัน หรือต่างกันอย่างไร และเครื่องแอร์เพียวริไฟเออร์ (Air Purifier) จะเป็นโภคภัณฑ์ประเภท เครื่องปรับอากาศ ตามประมวลรัษฎากรหรือไม่

กรณีปรากฏว่า ได้มีบริษัทผู้ส่งสินค้าเข้ามาจำหน่ายได้จัดส่งแค็ตตาล็อกของเครื่องใช้กับไฟฟ้าชนิดหนึ่ง คือเครื่องแอร์เพียวริไฟเออร์ (Air Purifier) ซึ่งบริษัทเรียกว่าเครื่องดับกลิ่นไปให้กรมสรรพากรพิจารณาว่า เครื่องดังกล่าวนี้จะเข้าลักษณะเป็นโภคภัณฑ์อันต้องเสียภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ตามกฎหมายอย่างไรหรือไม่ โดยได้ให้คำชี้แจงด้วยว่า เครื่องดังกล่าวนี้มีคุณสมบัติเพียงทำการดูดเอาอากาศที่ไม่บริสุทธิ์เข้าไปในเครื่องเพื่อทำการกลั่นกรองให้เป็นอากาศบริสุทธิ์แล้วถ่ายเทออกมาใหม่วนเวียนอยู่เช่นนี้ นอกจากคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว เครื่องนี้ไม่อาจใช้ประโยชน์อื่นได้อีกตามคุณสมบัติดังกล่าว กรมสรรพากรได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเครื่องแอร์เพียวริไฟเออร์นี้เป็นสิ่งที่ต้องใช้กับไฟฟ้าอันอาจตีความให้เข้าลักษณะเป็นโภคภัณฑ์ประเภทที่ ๒ ก. เครื่องปรับอากาศ หรือประเภทที่ ๒ ข. สิ่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น อันมีลักษณะทำนองเดียวกันกับเครื่องปรับอากาศตามบัญชีอัตราภาษีซื้อโภคภัณฑ์แห่งประมวลรัษฎากรได้โดยมีเหตุผลว่า การปรับอากาศนั้นมิได้หมายความว่าเพียงการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิร้อนเย็นของอากาศเท่านั้น หากหมายความว่าถึงการเปลี่ยนแปลงอากาศในสภาพอย่างหนึ่งให้เป็นอากาศในสภาพอีกอย่างหนึ่งตามที่ต้องการอีกด้วย กรมสรรพากรจึงได้หารือทางด้านเทคนิคไปยังกรมวิทยาศาสตร์ด้วยอีกทางหนึ่ง และได้รับคำชี้แจงจากกรมวิทยาศาสตร์ว่า คำว่า Air Conditioning นั้น สมาคมวิศวกรเกี่ยวกับความร้อนและการหมุนเวียนของอากาศแห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้นิยามไว้ว่า คือการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น การหมุนเวียน และความบริสุทธิ์ของอากาศ แต่สำหรับเครื่องแอร์เพียวริไฟเออร์ดังกล่าวนี้ ควบคุมแต่เพียงการหมุนเวียนและความบริสุทธิ์ของอากาศเท่านั้น จึงไม่น่าที่จะเรียกว่าเป็น เครื่องปรับอากาศ (Air Conditioner) ที่แท้จริง

กรมสรรพากรได้พิจารณาคำว่า “Air Conditioning” ตามคำนิยามที่กรมวิทยาศาสตร์อ้างถึงนั้นแล้ว เห็นว่าน่าจะตรงกับคำที่ใช้ในภาษาไทยว่า เครื่องคุมภาวะอากาศดังที่เคยได้มีบัญญัติไว้ในประเภทที่ ๒ ของบัญชีอัตราภาษีการซื้อโภคภัณฑ์แห่งประมวลรัษฎากร ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.๒๔๙๖ และ

นอกจากนี้ก็ได้มีบัญญัติไว้ในข้อ ๓ ช. ของบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๔๕ ว่าด้วยการหักค่าสึกหรอ และเสื่อมราคาของทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ ซึ่งได้มีภาษาอังกฤษกำกับไว้ด้วยว่า เครื่องคุมภาวะอากาศ (Air Conditioning Machinery) แต่เมื่อได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรมาเป็นฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ประเภทของโรคภัยดังกล่าวได้มีการแก้ไขเสียใหม่เป็นเครื่องปรับอากาศ และได้บัญญัติด้วยว่ารวมทั้ง สิ่งที่เกี่ยวข้องอย่างอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน กำกับไว้อีกชั้นหนึ่งด้วย ดังนั้น เครื่องแอร์เพียวรีไฟเออร์นี้แม้จะขาดคุณสมบัติบางอย่างของการเป็นเครื่องคุมภาวะอากาศ แต่ก็ยังมีลักษณะเป็นเครื่องปรับอากาศอยู่ โดยการปรับอากาศนั้นควรหมายความถึงกรรมวิธีนานาประการที่จะทำให้ได้มาหรือมีขึ้นซึ่งอากาศที่เรียกชื่ออย่างอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกันได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

สำหรับปัญหาที่ว่า คำว่า เครื่องปรับอากาศ กับ เครื่องคุมภาวะอากาศ มีความหมายอย่างเดียวกันหรือต่างกันอย่างไรนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า คำว่า “เครื่องปรับอากาศ” หากมีความหมายตรงตามภาษาอังกฤษว่า “Air Conditioning Machinery” แล้ว ก็ย่อมมีความหมายอย่างเดียวกันกับคำว่า เครื่องคุมภาวะอากาศ

สำหรับปัญหาที่ว่า เครื่องแอร์เพียวรีไฟเออร์จะเป็นโรคภัยประเภทเครื่องปรับอากาศตามประมวลรัษฎากรหรือไม่นั้น ในเบื้องต้นนั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับว่า คำว่า “เครื่องปรับอากาศ” มีความหมายตรงกับคำว่า “Air Conditioning Machinery” ในภาษาอังกฤษ เมื่อยอมรับเช่นนี้แล้ว ก็ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คำว่า “Air Conditioning Machinery” หรือเครื่องปรับอากาศนั้นมีความหมายเพียงไร คำว่า “Air Conditioning” นี้ปรากฏตามหนังสือกระทรวงการคลังถึงเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ที่ ๔๔๐๗/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ว่า สมาคมวิศวกรเกี่ยวกับความร้อนและหมุนเวียนของอากาศแห่งสหรัฐอเมริกาได้ให้คำนิยามไว้ว่า คือ การควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น การหมุนเวียน และความบริสุทธิ์ของอากาศ ตามคำนิยามนี้ทำให้เข้าใจได้ว่าจะต้องเป็นการควบคุมทั้งอุณหภูมิ ความชื้น การหมุนเวียน และความบริสุทธิ์ของอากาศ ถ้าขาดอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ก็มีใช้ Air Conditioning แต่หนังสือกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้นนั้นมีความตอนหนึ่งว่า เครื่องแอร์เพียวรีไฟเออร์ควบคุมเพียงการหมุนเวียนและความบริสุทธิ์ของอากาศเท่านั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า เมื่อยึดถือคำนิยามดังกล่าว เป็นบรรทัดฐานแล้ว เครื่องแอร์เพียวรีไฟเออร์ก็น่าจะมีใช้ Air Conditioning เหตุผลอีกประการหนึ่ง ก็คือ ถ้าจะถือตามที่กรมสรรพากรว่าแล้ว พัฒมก็จะเป็เครื่องปรับอากาศด้วย สำหรับพัฒมนั้นตามบัญชีอัตราภาษีการซื้อโรคภัยที่เห็นได้ชัดว่าไม่ใช่เครื่องปรับอากาศ จึงได้บัญญัติไว้ต่างหาก ฉะนั้นเครื่องแอร์เพียวรีไฟเออร์จึงไม่เป็นเครื่องปรับอากาศอันเป็นโรคภัยประเภทที่ ๒ ก. และจะถือว่ามีลักษณะเป็นโรคภัยประเภทที่ ๒ ข. คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องอย่างอื่นอันมีลักษณะทำนองเดียวกันกับ

เครื่องปรับอากาศตามบัญชีอัตราภาษีการซื้อโมคภณฑ์แห่งประมวลรัษฎากรหาได้ไม่

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๐๔